1838. No. 41.
LEEUWARDER COURANT
DINGSDAG den 22 MEI.

WIJ WILLEM, BIJ DE GRATIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE-NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG, ENZ., ENZ., ENZ.

Gezien artikel 175 en 186 der grondwet;
Gezien artikel 83 en 84 der Wet op de zamenstelling der Regterlijke magt en het Beleid der Justitie;
Gezien Ons besluit van den 10 April 1838 (*Staatsblad no. 12*), houdende bepaling van het tijdstip der invoering van de nieuwe Nederlandsche Wetgeving;
Gelet op de voordragten van Onzen Minister van Justitie van den 13 en 21 April 1838, no. 10 en 6.
Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Tot president, vice-president en raadsheeren van den hoogen raad worden benoemd:

Tot president:

Mr. *Anthony Willem Philipse*, geboren te Middelburg, thans procureur-generaal bij het hooggeregtshof te 's Gravenhage.

Tot vice-president:

Mr. *Willem Boudewijn Donker Curtius van Tienhoven*, geboren te 's Hertogenbosch, thans president van de regtbank van eersten aanleg te 's Gravenhage, lid van de commissie van redactie der nieuwe Nederlandsche Wetboeken.

Tot raadsheeren.

Mr. *Jan Jacob Loke*, geboren te Vlissingen, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
Mr. *David Westenberg*, geboren te Zwolle, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
Mr. *Nicolaas Wilhelm Ardesch*, geboren te Harderwijk, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
Mr. *Abraham Christiaan de Hertoghe Huber*, geboren te Leeuwarden, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
Mr. *Theodorus* baron *van Herzeele*, geboren te 's Gravenhage, thans raadsheer in het hooggeregtshof aldaar;
Jonkheer Mr. *Frans Beelaerts van Blokland*, geboren te Dordrecht, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
Mr. *Cornelis Reinhart Vaillant*, geboren te Amsterdam, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
Mr. *Hugo Gevers*, geboren te Rotterdam, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
Mr. *Evert Rein van Nes van Meerkerk*, geboren te Utrecht, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
Mr. *Adrianus Gilles Spoor*, geboren te Eindhoven, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
Jonkheer Mr. *Jacob Petrus Tyo Diert van Melissant*, geboren te 's Gravenhage, thans raadsheer in het hooggeregtshof aldaar;
Mr. *Wolter Hendrik Hofstede*, geboren te Assen, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
Mr. *Edzard Reint van Welderen* baron *Rengers*, geboren te Groningen, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
Mr. *Johannes Op den Hooff*, geboren te Vianen, lid van de commissie van redactie der nieuwe Nederlandsche Wetboeken.

Art. 2. Tot procureur-generaal, mitsgaders tot advocaten generaal bij den hoogen raad worden benoemd:

Tot procureur-generaal:

Mr. *Tobie Constantijn de Bordes*, geboren te Amsterdam, thans eerste advocaat-generaal bij het hooggeregtshof te 's Gravenhage;

Tot advocaten-generaal:

Mr. *Guillaume Adrien Gerard van Maanen*, geboren te 's Gravenhage, thans advocaat-generaal bij het hooggeregtshof aldaar, secretaris van de commissie van redactie der nieuwe Nederlandsche Wetboeken.
Mr. *Leonardus Antonius Lightenvelt*, geboren te 's Hertogenbosch, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage.

Art. 3. Tot griffier, mitsgaders tot substituten-griffier van den hoogen raad, worden benoemd:

Tot griffier.

Mr. *Arnoldus Brocx*, geboren te Waalre.

Tot substituten griffier:

Mr. *Adrianus Gerardus Burgerhoudt*, geboren te Schiedam;
Mr. *Pieter Stratenus*, geboren te Dordrecht, en
Mr. *Pieter Nicolaas Arntzenius*, geboren te Amsterdam, alle drie thans commiesen-griffier bij het hooggeregtshof te 's Gravenhage.

Art. 4. De ambtenaren bij de voorgaande artikelen benoemd, welke thans bij het Hooggeregtshof te 's Gravenhage eenige functien bekleeden, zullen gedurende den tusschentijd van de installatie van den hoogen raad en het tijdstip van de invoering der nieuwe Nederlandsche wetgeving, onverminderd de werkzaamheden bij art. 2 van Ons besluit van den 10 April jl. (Staatsblad no. 12) aan den hoogen raad voorloopig opgedragen, hunne tegenwoordige ambten tot de ontbinding van het hooggeregtshof te 's Gravenhage blijven uitoefenen.

Onze Minister van Justitie is belast met de uitvoering van Ons tegenwoordig besluit, waarvan afschriften zullen worden gezonden aan Onzen Minister van Financien en aan de algemeene rekenkamer tot informatie en narigt.

Gegeven in 's Gravenhage, den 16 Mei des jaars 1838, het vijf en twintigste van Onze regering.

WILLEM.
Van wege den Koning,
VAN DOORN.

Bij besluiten van dezelfde dagteekening zijn door Zijne Majesteit nog de navolgende benoemingen gedaan, als:

A. tot presidenten, vice presidenten en procureurs generaal, bij de verschillende provincialen geregtshoven:

In Noord-Braband:

tot president Mr. *P. S. van Son*, thans vice-president der regtbank van eersten aanleg te 's Hertogenbosch;
tot vice-president Mr. *C. J. van Heusden*, thans president van de regtbank van eersten aanleg te Breda, en
tot procureur-generaal Mr. *J. van Blarkom*, thans procureur crimineel van Noord-Braband.

In Gelderland:

tot president, Mr. *W. H. de Greve*, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
tot vice-president, Mr. *F. G. Meijbaum*, thans vice-president der regtbank van eersten aanleg te Arnhem, en
tot procureur-generaal, Mr. *W. Staats Evers*, thans officier bij de evengemelde regtbank.

In Holland:

tot president Mr. *H. van der Burgh*, thans kamer-president van het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
tot vice-president Jhr. Mr. *M. W. de Jonge van Campens Nieuwland*, thans raadsheer in hetzelve hof, en
tot procureur-generaal Mr. *W. J. Junius van Hemert*, thans advocaat-generaal bij hetzelve hof.

In Zeeland:

tot president Jhr. Mr. *A. P. van Doorn*, thans president der regtbank van eersten aanleg te Middelburg;
tot vice-president Mr. *S. de Wind*, thans officier van Justitie bij dezelve regtbank, en
tot procureur-generaal Mr. *C. J. Ackermans*, thans procureur-crimineel van Zeeland.

In Utrecht:

tot president, Mr. *A. G. Smith*, thans president van de regtbank van eersten aanleg te Utrecht;
tot vice-president, Mr. *J. C. Martens van Seevenhoven*, thans regter ter instructie bij dezelve regtbank, en
tot procureur-generaal, Mr. *W. F. Baumhauer*, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage.

In Vriesland:

tot president, Mr. *P. Wierdsma*, thans procureur-crimineel van Vriesland;
tot vice-president, Mr. *T. S. Tromp*, thans president der regtbank van eersten aanleg te Leeuwarden, en
tot procureur-generaal, Mr. *I. Eekma*, thans officier van justitie bij dezelve regtbank.

In Overijssel:

tot president, Mr. *G. J. Jordens*, thans raadsheer in het hooggeregtshof te 's Gravenhage;
tot vice-president, Mr. *R. S. van der Gronden*, te Zwolle, en
tot procureur-generaal, Mr. *A. W.* baron *van Pallandt*, thans officier van justitie bij de regtbank te Zwolle.

In Groningen

tot president, Mr. *T. Sijpkens*, thans procureur crimineel van Groningen;
tot vice-president, Mr. *J. Gockinga*, thans president van de regtbank van eersten aanleg te Groningen, en
tot procureur-generaal, Mr. *P. G. Sevenstern*, thans officier van justitie bij de regtbank van eersten aanleg te Appingadam, en

In Drenthe:

tot president, Mr. *S. Gratama*, thans president van de regtbank van eersten aanleg te Assen;
tot vice-president, Mr. *W. Tonckens*, thans regter in dezelve regtbank, en
tot procureur-generaal, Mr. *B. Servatius*, thans officier bij dezelve regtbank.

B. Tot president van de arrondissements regtbank te Amsterdam:
Mr. *Maurits Cornelis van Hall*, staatsraad in buitengewone dienst, thans president van de regtbank van eersten aanleg te Amsterdam.

Tot president van de crimineele regtbank in Holland, welke haren zetel te Amsterdam zal hebben:
Mr. *Pieter Willem Provo Kluit*, thans substituut van den procureur-generaal bij het hoog geregtshof te 's Gravenhage en procureur-crimineel in de provincien Holland (noordelijk gedeelte) en Utrecht.

Tot officier van justitie bij de crimineele regtbank voornoemd:
Mr. *Jacobus Johannes Uitwerf Sterling*, thans regter ter instructie bij de regtbank van eersten aanleg te Amsterdam;

tot officier van justitie bij de arrondissements regtbank te Amsterdam:
Mr. *Jan Bruno Zweerts*, thans fungerend officier van justitie te Amsterdam;

tot vice-presidenten der arrondissements regtbank te Amsterdam:
Mr. *Antonius Quirinus van Persijn*, en
Mr. *Atonie Warin*, beide thans vice-presidenten der regtbank van eersten aanleg te Amsterdam.

PRUISSEN.

BERLIJN, *den* 13 *Mei*. Gisteren namiddag kwamen de eerste der gewacht wordende vorstelijke gasten, de Koning en koningin van Hanover met derzelver luisterrijk gevolg, in deze residentie aan. Den 16den en 17den worden de Hertogen en Hertoginnen van Mecklenburg Schwerin en Strelitz, gelijk ook de Hertog en Hertogin van Anhalt-Dessau gewacht. Den 19den, des namiddags tusschen 5 en 6 ure, moeten de Keizerin van Rusland, de Grootvorst troonopvolger, de Grootvorstin *Alexandra* en de Grootvorsten *Nicolaas* en *Michael* hier aankomen, en den 23sten de Koning van Wurtemberg. De dag van de aankomst des Keizers van Rusland is nog niet bepaald, maar men rekende hoogstdenzelven ook in den loop der volgende week in deze residentie te wachten te hebben.

DUITSCHLAND.

LICHTENAU (in het *Paderbornsche*), *den* 11 *Mei*. Eergisteren hadden wij den brand van het schoone voormalige klooster (thans Koninklijk domein) te betreuren, maar gisteren trof een nog harder lot de laatste helft van het, niet verre van daar gelegen, dorp Mehrhof, hetwelk, binnen 6 uren tijds, met 51 woonhuizen, de wel kleine maar zeer fraaije en nette kerk en het schoolgebouw, in de asch werd gelegd, waardoor ongeveer 80 à 90 huisgezinnen van huisvesting zijn ontbloot geworden, en buiten deze nog welligt even zoo vele hun graan, hunne aardappelen, enz. hebben verloren, want toen nagenoeg een jaar geleden, de eerste helft van dit anders zoo welvarende dorp, door den bliksem getroffen, in vlammen opging, hadden de inwoners hunne goederen in het nog staande gedeelte geborgen. — De oorzaak van het onstaan van dit groote ongeluk is nog niet kunnen ontdekt worden, algemeen gelooft men, dat de brandstof uit het nog brandende klooster Dalheim voortgekomen is.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 17 *Mei*. De Prins *de Talleyrand* is gisteren avond tusschen 11 ure en middernacht overleden. Gedurende den geheelen dag had zijn toestand de levendigste ongerustheid gewekt. Verscheidene bulletins, het eene al meer dan het andere ontrustende, waren des morgens bij den concierge neêrgelegd, alwaar de geheele diplomatie naar des zieken toestand had doen vernemen. Het bulletin van 6 ure des avonds luidde aldus: „ De toestand van den Prins is sedert heden morgen niet verbeterd. 16 Mei 1838, 6 ure des avonds.
Get. MARSOLM, COGNI EN CRUVILLIERS."

Heden morgen is het berigt van 's Prinsen overlijden medegedeeld aan al de personen, die zich kwamen doen inschrijven. De Koning had in den loop van den dag van gisteren verscheidene malen naar de gesteldheid van den zieken doen vernemen.

De dood van den Prins *de Talleyrand* is eene soort van politieke gebeurtenis. Ofschoon de oude diplomaat zich van het staatstooneel had terug gerrokken, oefende hij daarom niet minder eenen grooten invloed op de Europesche aangelegenheden uit. Hij werd in geheel de diplomatie met eene soort van afschrik aangezien, want men geloofde, dat hij bezitter was van zekere documenten, welker openbaarmaking door zekere personen kondegevreesd worden. Men weet ook, dat de Koning in alle gewigtige zaken den Prins raadpleegde. Zelfs zeide men, dat hij eerstdaags eene soort van congres zoude presideren, hetwelk, zegt men, gehouden zal worden om de zaken van Spanje te regelen.

Sedert eenigen tijd leed de heer *Talleyrand* aan eene bloedvin, die een ernstig aanzien had verkregen, doch men dacht niet dat er dreigend gevaar was, in weerwil men weet dat dit ongemak, gewoonlijk weinig zorg barende bij eenen jeugdigen persoon, bij eenen grijsaard veelal doodelijk is. Men zegt evenwel dat de heer *de Talleyrand* nog niet aan sterven dacht; hij leed reeds zoolang aan zijne gebreken dat hij meende nog verscheiden jaren in dien toestand te kunnen voortleven. Daags voor zijn overlijden ontving hij het bezoek van eenen vermaarden leeraar, de Abt *Dupanloup*; het schijnt echter niet dat dit bezoek de bekeering heeft uitgewerkt, van welke de legitimisten hoopten partij te trekken.

NEDERLANDEN.

BREDA, *den* 18 *Mei*. In Arlon heeft zich een dirigerend committé gevestigd, ter bevordering der protesten tegen de uitvoering der 24 artikelen. Hetzelve bestaat uit elf leden, waaronder vier leden van het provinciaal bestuur. Men wil, dat dit committé adressen zal opmaken aan de Kamer der Fransche Gedeputeerden en aan het Huis der Gemeenten in Engeland.

Het bewind van Prins *Leopold* heeft het ontslag van den burgemeester, de schepenen en de gemeente-raden van Brussel *aangenomen*, en de stemgeregtigden opgeroepen tot eene nieuwe keuze; zoo dat de hoofdstad van Belgie thans zoo wel zonder geld, als zonder bestuur kan worden geacht.

Ook in de nabijheid van Maastricht heeft men in onderscheidene dorpen de Belgische kleuren opgestoken. De Luiksche *Courrier* verzekert, dat de bewoners dier plaatsen niet meer in de vesting worden toegelaten.

's GRAVENHAGE, *den* 17 *Mei.* In den afgeloopen nacht werden de ingezetenen dezer residentie op het onverwachtst, door het kleppen van de brandklok, gewekt, maar groot was de ontsteltenis en schrik, toen men weldra vernam, dat er brand was ontstaan op 's Konings zomerverblijf *het Huis ten Bosch*, alwaar Z. M. en H. K. H. Prinses *Albert* van Pruissen met Hoogstderzelver kinderen, gisteren, derzelver intrek genomen hadden. Weldra snelden er eene groote menigte ingezetenen van allen rang en stand naar de plaats van het gevaar, alwaar spoedig een negental brandspuiten uit deze stad werden aangevoerd, om tot blussching van den brand bij te dragen. Ten zeven ure, dat wij dit berigt afzenden, was men den brand, door de toegebragte hulp, bijna meester. Omstreeks drie ure is de brand in een vertrek der kamerjuffers van H. K. H. Prinses *Albert*, in de nabijheid van de slaapkamer van Z. M., uitgebarsten. Met blijdschap kan men melden, dat, hoe groot de ontseltenis van het eerste oogenblik moge geweest zijn, Z. M. de Koning en HH. KK. HH. zich, gelukkig, welvarende bevonden. HH. KK. HH. de Prins *van Oranje* en Prins *Alexander* hebben zich onverwijld uit deze stad naar het Paleis begeven; ook onderscheiden leden van het corps diplomatique, het provinciaal en stedelijk, burgerlijk en militair bestuur, benevens een groot aantal hoogere en langere ambtenaren, zijn terstond, op het gerucht, naar het *Huis ten Bosch* vertrokken, alwaar zij allen mogenlijken bijstand verschaft of de bij deze droevige omstandigheid noodzakelijke maatregelen verordend hebben. Politie, Schutterij en Garnizoen, waren dadelijk ter plaatse van het gevaar. Naar men verzekert is er groote schade aan het Paleis aangerigt en vreest men, dat 's Konings verblijf aldaar door dit ongeval verkort zal worden.

Ten 10 *ure.* Omtrend den brand op *het Huis ten Bosch* vernemen wij de volgende bijzonderheden:

Gisteren middag is in verschillende vertrekken van het Paleis, ten gevolge der bestaande koude, gestookt geworden. Naar het schijnt heeft de droogte van het hout van dit gebouw, tot het vuurvatten van hetzelve aanleiding gegeven. Aan de snel toegebragte hulp heeft men het te danken, dat men den brand, omstreeks half acht ure, geheel meester was. Dezelve schijnt, zoo men verzekert, het eerst ontdekt te zijn door een der lakkeijen, die zich in dienst bevond. De aanwezige bedienden, alsmede, in het bijzonder, het op het zomerblijf de wacht hebbende detachement grenadiers, hebben de eerste hulp aangebragt en zich daarbij zeer onderscheiden. Er is door hen dadelijk eene brandspuit in werking gebragt. Zes brandspuiten zijn uit deze stad aangevoerd. Onder de personen, die zich spoedig op de plaats van het ongeval bevonden, behoorde Z. Exc. de Pruissische minister.

Reeds houdt men zich met de herstelling van het afgebrande vertrek en dak bezig.

De beroemde Oranje-zaal is ongeschonden gebleven. Z. M. en H. K. H. Prinses *Albert* met Hoogstderzelver Kinderen zullen op het Paleis verblijven. Ten 8 ure heeft Z. M. zich, vergezeld van den heer *Omphall*, naar 's Hage begeven. Gelukkig heeft geen der leden van het Koninklijke gezin, noch eenige anderen personen, die bij den brand hunnen bijstand verleend hebben, eenig letsel bekomen.

Z. M. heeft in persoon de brandspuitgasten in hunne werkzaamheid aangemoedigd en zich overal bevonden waar het gevaar dreigende was. Men mag de Voorzienigheid danken, dat dit onheil, waarvan de gevolgen niet te berekenen zouden kunnen geweest zijn, zich tot het uitbranden van een vertrek bepaald heeft.

GRONINGEN, *den* 14 *Mei.* De sedert lang aangekondigde tentoonstelling van voorwerpen van provinciale en stedelijke nijverheid, voorgesteld door het departement Groningen van de Nederlandsche maatschappij *ter bevordering van Nijverheid*, en onder toezigt van hetzelve gehouden wordende, is heden morgen voor het eerst geopend, en zoowel de inzending van onderscheidene voorwerpen voor dezelve, als de reeds nu te kennen gegeven begeerte, om de ten toon gestelde kunststukken te zien, getuigen beiden van de belangstelling, waarmede deze eerste proeve van zulk eene prijzenswaardige inrigting hier ontvangen is.

LEEUWARDEN, *den* 21 *Mei.* Krachtens autorisatie van Z. M., zal op Vrijdag 1 Junij aanstaande, door den directeur-generaal van oorlog, worden aanbesteed de levering van 260 stuks runderbeesten, mitsgaders van het benoodigd legstroo, en zulks ten behoeve der troepen die in den loop dezes jaars, aanvangende met den 1 Julij aanstaande, in het Kamp bij Reijen zullen worden vereenigd.

Z. M. heeft aan den hoogleeraar *Schroeder van der Kolk*, te Utrecht, toegewezen eene gouden medaille, ter waarde van vijftig dukaten, onder betuiging van hoogstdeszelfs tevredenheid en dank voor zijne dienstvolle bereidvaardigheid in het medewerken ter bevordering van het oogmerk der hooge regering, tot het daarstellen van inrigtingen voor de verzorging van krankzinnigen hier te lande.

Door den directeur-generaal voor de marine is ter kennis van alle zeevarenden en daarbij belanghebbenden gebragt, dat zich in het *Amelands noord westelijk zeegat*, van de witte- tot de zwarte tons wal, even bewesten de tweede zwarte ton, een, voor de scheepvaart gevaarlijke, zandrug heeft gevormd, waarop zich met laag water slechts 18 palmen diepte bevindt, en waardoor het vaarwater zich meer noordelijk heeft verlegd.

Dat, dien ten gevolge in de betonning van dat zeegat eene verandering heeft plaats gehad, zoodat alsnu de buiten roode ton is geplaatst op de merken: *de toren van Hollum op Ameland*, *Z. O. t. Z.*, *en de toren van Hoorn op Terschelling*, *W. t. Z.*, per miswijzend kompas, op eene diepte van 110 palmen met laag water; terwijl de buiten zwarte ton op 55 palmen, en de buiten witte ton op 60 palmen diepte zijn gelegen; loopende de koers van gedacht zeegat:

van de buiten roode ton tot de zwarte no. 1, Z. O. t. Z.;
„ „ zwarte „ no. 1 „ „ „ „ 2, Zuiden;
„ „ „ „ „ 2 „ „ „ „ 3, Z. O. t. Z.;
„ „ „ „ „ 3 naar binnen Z. Z. O.;
liggende de witte tonnen op de volgende koersen:
van de buiten witte ton no. 1 tot no. 2, Zuiden;
„ „ „ „ „ „ 2 „ „ 3, Z. O.;
„ „ „ „ „ „ 3 „ „ 4, Z. t. O.;
alles per miswijzend kompas.

Wijders, dat deze veranderingen, het merk voor de buiten roode ton: „ *de kaap en toren op Ameland over een*," geheel buiten werking brengt, en het dien ten gevolge noodzakelijk is, dat de kaap op *Ameland* weder worde verplaatst; van welke verplaatsing, zoodra die zal zijn bewerkstelligd, nadere aankondiging zal worden gedaan.

Laatstleden Dingsdag is te Rotterdam, met de Engelsche stoompaket *Transit*, van Lissabon aangekomen en aan het *Hotel des Pays-Bas* afgestapt H. M. de Keizerin van Brazilië, hertogin van *Braganza* en gevolg, reizende onder den naam van gravin van *Mindello.* Nadat H. M. in den loop van den dag audientie had verleend aan verschillende autoriteiten, is H. M. Woensdag morgen per Stoomboot naar Nijmegen vertrokken, om hare reis naar Beijeren voort te zetten.

Het *Journal de la Haye* bevat het volgende artikel: In het vorige jaar is de hoogleeraar *Cousin* door den minister voor het openbaar onderwijs in Frankrijk, naar Holland gezonden, om er den staat van het lager onderwijs op te nemen. Dit jaar heeft de minister van binnenlandsche zaken, graaf *de Montalivet*, den heer *Moreau Christophe*, inspecteur-generaal der gevangenissen in Frankrijk, gelast de voornaamste gevangenissen in de Nederlanden te bezoeken en met de meeste zorg op de plaats zelve het stelsel onzer kolonien van landbouw na te gaan en op te nemen. Naar men verneemt is deze zending dezer dagen volbragt. Men hoopt, dat de heer *Moreau Christophe*, over den uitslag zijner zending, even voldaan zal zijn, als de heer *Cousin* over de zijne schijnt geweest te zijn; in allen gevalle zien wij met eenigen hoogmoed, dat onze inrigtingen, door een der beschaafdste landen, tot voorwerp van onderzoek gesteld worde, terwijl het dikwerf gebeurt, dat men ons als stationnair, zoo niet als achteruitgaande, beschouwt.

In de Belgische kamer van vertegenwoordigers, zijn Dingsdag ll. twee ontwerpen van wet doorgegaan, te weten: een, waarbij een vroeger geopend crediet van 6 millioen, tot het aanleggen van gewone straatwegen, met nog 3 millioen vergroot wordt; en daarna een ander, strekkende om de regering te magtigen van de aan provincien, gemeenten of particulieren toebehoorende sommen, welke zich nog in het bezit der Brusselsche Bank als gewezen rijkskassier bevinden, en welke gezegd ligchaam bereid is om uit te keeren, in ontvang te nemen en aan derzelver eigenaren terug te geven. Men verwachtte, dat de tegenwoordige bijeenkomst der Belgische kamers spoedig eindigen zou.

MENGELWERK.

FRANEKER.

Franeker de derde stad in den rang van de steden van dit Gewest, is sedert meer dan twee en eene halve eeuw als de zetel en de kweekplaats der geleerdheid vermaard, met [illegible] zelfs in andere werelddeelen. Eene stad derhalve, die men geenszins vergeten kan beschouwen, en die haren roem nog niet heeft verduurd, evenwel om hare vroegere lotgevallen, en wegens haren tegenwoordigen toestand der aandacht vooral die der bewoners van onze Provincie ten volle waardig. Wij willen dan ook eenige regelen aan hare geschiedenis, en lotgevallen wijden.

Met vele steden en plaatsen van eenige uitgebreidheid heeft *Franeker* dit gemeen, dat ook deze stad uit geringe beginselen ontstaan en allengs toegenomen en vergroot is.

Voor acht eeuwen en wat later bestonden hier slechts twee buurten of gehuchten, genaamd *Froen* of *Froonakker* en *Godsakker*, welke toen onder de regering van den Grietman en de Mederegters der naburige dorpen stonden. Deze buurten schijnen allengs vergroot en daarna vereenigd te zijn, althans omstreeks het jaar 1190 heeft deze plaats stedelijke privilegiën bekomen, en was als toen met uitzondering van *Uitgong* de eenige stad in het noordwestelijk oord dezer Provincie. Welligt heeft men de reden, dat men om dezen tijd in het westelijk Friesland menige plaats versterkte, en tot eene stad aanleidde wel daarin te zoeken, dat de onrustige Graven van *Holland* bij herhaling *Friesland* van dezen kant aanvielen en trachtten te overheerschen, ten einde men alzoo door eenige sterkten aan zulke invallen eenigermate paal en perk kon stellen. Dat de aanslijking van de oude *Middelzee* in den aardrijkskundigen toestand van *Friesland* groote veranderingen daarstelde is bekend, maar ook vele burgerlijke zaken namen daardoor eene andere wending. *Franeker* nu pas eene stad geworden, vond in de eerste eeuwen van haar bestaan, groot voordeel bij deze verandering. Hierdoor toch nam *Berlikum* of *Uitgong* af en werd na verloop van tijd eene landplaats, en alzoo ongeschikt voor de buitenlandsche scheepvaart. *Franeker* bekwam hier door gelegenheid om handel en scheepvaart aan zich alleen te houden, die zij te voren met Berlikum deelde, of liever dat zij te voren aan deze plaats den voorrang moest laten verblijven. Wel is waar dat *Harlingen* ook in de dertiende eeuw eene stad begon te worden, en dus geen halve eeuw na *Franeker*, maar het blijkt dat deze laatste in de twee eerste eeuwen van hun beider bestaan, verre boven Harlingen in magt, aanzien en welvaren is geweest, zoo zelfs dat nog in 1322 *Franeker* de plaats was, alwaar niet alleen de ingezetenen der omliggende dorpen, maar ook die van de stad *Harlingen* teregt gesteld werden. Trouwens de buitenlandsche scheepvaart te *Harlingen* gaf vervolgens ook aan Franeker nering en vertier. Zeker heeft ook de 8ste Potestaat van *Friesland* SIKKO SJAARDEMA, die hier in de eerste helft der dertiende eeuw woonde, en eenen sterken stins of slot had, niet weinig tot den bloei en de welvaart van deze stad bijgedragen, gelijk dit beroemd geslacht hier voorts bestendig gewoond heeft. Deze SIKKO was een man van groote magt en aanzien, en een echt voorstander van de *Friesche* vrijheid, welke hij voor geene aanbiedingen van eer of goud aan Graaf WILLEM II wilde verraden. Een ander SIKKO SJAARDEMA, die een weinig na het jaar 1400 alhier bloeide, was een groot en ijverig voorstander van de SCHIERINGER partij, en alzoo een geslagen vijand van de ABTEN van *Lidlum*, die tot de andere hoofdpartij behoorden, waaruit wel dikwijls de hevigste feitelijkheden wederzijds ontstonden, zoo zelfs dat Sjaardema de kloostergoederen grootendeels verbrandde, en den Abt op het slot te *Franeker* gevangen zette, doch die, daarna op voorspraak van sommige Edelen weder ontslagen werd.

Een derde SIKKO SJAARDEMA leefde in het laatste der vijftiende eeuw. De meeste grootheid en een aanzienlijk vermogen heeft *Franeker* bekomen ten tijde der Saxische regering over *Friesland.*

Doordien de HERTOG van *Saxen* hier zijn verblijf en hof op *Sjaardema* slot hield, gaf zulks aanleiding, dat vele Edelen de SAXERS toegedaan zich hier vestigden. Van hier dat geene stad in *Friesland* zoo vele adellijke staten heeft geteld als even deze stad. Men had er de staten *Oud* en *Nieuw Botnia*, *Sjaardema*, *Dekema*, *Martena*, *Okkinga* en andere onder de jurisdictie der stad gelegen. *Martena* is nog aanwezig, gesticht in 1498, en prijkt met eenen toren. Dit sieraad der stad wordt thans bewoond door den Wel Ed. Gestr. Heer Mr. A. TELTING, Secretaris der stad. *Okkinga* wordt nog bewoond bij den Ed. Heer J. TELTING, en is mede van een torentje voorzien. *Oud Botnia* is nog ten deele aanwezig en wordt bewoond door de aanzienlijke Familie ADEMA, en *Nieuw Botnia* is voor lang in een logement vervormd, terwijl het logement de *Valk* een overblijfsel is van *Sjaardema*-state. Dit laatste *Sjaardema* is evenwel onderscheiden van *Sjaardema*-huis waarvan wij boven spraken, hetwelk in of wat na 1440 op het west der stad, aan het bolwerk, op eene plaats te voren *Kalehel* genoemd, gebouwd is. Dit slot was zeer sterk, met ronde torens omgeven, en uit het water opgehaald, zoo dat men de toegang met eene valbrug, aan het oosten kon afsluiten. Dit laatstgenoemde slot heeft om de drie eeuwen bestaan als het hoofdslot van de stad, wier bewoners eenen grooten invloed op den toestand en de beheering der stad uitoefenden. Omstreeks het midden der 15de eeuw, waren de beide rijen huizen, die de *Voorstraat* uitmaken, loopende van de *Martini* of *Groote Kerk* tot aan het toen nieuw gebouwde Sjaardema huis het grootste en voornaamste deel der stad, zijnde het overige gedeelte toen weinig, en op vele plaatsen geheel niet van huizen voorzien. — In de 14de en 15de eeuw deelde *Franeker* gelijk alle plaatsen van eenig gewigt grootelijks in de toen heerschende onlusten en verdeeldheden; te meer, alzoo rondom de stad vermogende Kloosters bestonden, en aanzienlijke Edelen woonachtig waren, die elk om het zeerst voor hunne partij ijverden, en vaak bloedig oorloogden.

In het laatste der 15de eeuw, toen de regeringszaken in dit Gewest zoo zeer verward stonden, was *Franeker* al zoodanig in magt toegenomen, dat zij zich bij andere steden kon doen gelden. Zoo namen de FRANEKERS en hunne bondgenooten in 1496 en kort daarop volgende jaren *Harlingen* een en andermaal in, tot dat de SAXERS eerlang de regering in handen kregen.

De Stad *Franeker* toonde zich zeer genegen voor de belangen van den HERTOG van *Saxen*, *Frieslands* nieuwen Heer, die op *Sjaardema*-slot zijn verblijf hield. Van hier werden de willekeuren en bevelen naar alle oorden der provincie afgezonden; welke van zulk een aard waren, dat zij over het algemeen eenen merkbaren inbreuk maakten op de vrijheden en voorregten der FRIEZEN, en niet onduidelijk voorspelden, hoe willekeurig, onregtvaardig en gestreng de *Hertog* zou regeren, zoo hij eenmaal Friesland geheel kon doen bukken. Men bemerkte dra, hoe schraapzuchtig en wreed de SAXER was, door de zware schattingen, die hij met de meeste gestrengheid liet afvorderen, en vooral de onderdrukking, die hij hen deed gevoelen, die niet van zijne partij waren, of zich tegen hem verzet hadden. Na dat ALBRECHT vertrokken, en de regering aan zijnen zoon HENDRIK had overgedragen, begon men nog meer tegen de *Saxische* regering alhier te morren, daar deze jonge Vorst, door lage vleijers nog meer bedorven werd, en te ongeschikter werd om *Friesland* te beheerschen, naar mate hij der FRIEZEN privilegien te weiniger eerbiedigde, en hen van dezelve beroofde. Nog meer zou hij de FRIEZEN onder zijn knellend juk gebragt hebben, had men hem geene palen gesteld. Vier Edelen met namen SJOERD AIJLVA, TJERK WALTA, DOUWE HIDDEMA en DOOITZE BONGA verbonden zich om *Friesland* zoo mogelijk, van de overheersching der SAXERS te bevrijden. Na uit alle oorden van *Friesland*, een leger bijeenverzameld te hebben, belegerden zij met 16000 man den jongen Hertog te *Franeker.* Het beleg begon den 12 Mei des jaars 1500. Het leger was in vier hoofddivisien afgedeeld, waarvan de hoofdkwartieren waren: *Dronrijp*, het oude klooster *Miedum*, *Herbajum* en *Dongjum.* Alzoo het slot van *Sjaardema* aan den westkant der stad lag, wendden ook belegeraars van die zijde hunne meeste magt aan. Men had van de GRONINGERS vier stukken grof geschut geleend, en hier voor vele zilveren kelken en andere kostbaarheden uit kerken en kloosters te pand moeten geven. Inmiddels rigtten de belegeraars weinig uit, waartoe welligt de slechte krijgstucht en de ongeoefendheid van het *Friesche* leger veel bijdroegen. *Hertog* ALBRECHT in *Duitschland* zijnde, vernam niet zoo ras der FRIEZEN opstand tegen zijne regering, of hij verzamelde een groot aantal krijgsvolk, en trok al zegevierende door *Groningerland* en het oostelijk deel van *Friesland*, al regt op de bedreigde stad *Franeker* aan, alom door plundering, brandstichting en moord schrik verspreidende. Zorgeloosheid en misleiding deden een groot deel van het *Friesche* leger in de wreede handen des Hertogs vallen, terwijl hij ook de geleende kanonnen tot buit bekwam, de weinigsten vonden in de vlugt hunne veiligheid. De Hertog door deze overwinning bovenmate trots geworden, deed voorts met wreedheid zijn gezag gelden, en strafte, zoo hij het noemde, de rebellige FRIEZEN. Duizenden kwamen om het leven, en de onbeteugelde woede van het vreemde krijgsvolk, door ALBRECHT in het land gebragt, kende geene palen. Zij ontzagen zich zelfs niet om kerken en kloosters van hunne kostbaarheden te berooven, ter nedervellende al wat hunne roofzucht perk wilde stellen. Onder anderen verloren de pastoor en vicaris van *Minnertsga* hun leven, en de monniken in het klooster *Anjum* werden deerlijk mishandeld, om dat zij hunne kerksieraden tegen hunne roofgierige handen trachtten te beveiligen; te Berlikum bedreven zij volstrekte heiligschennis. Ondertusschen werd *Franeker*, hetwelk den Hertog getrouw was gebleven zeer door hem bevoorregt, en met vele privilegiën voorzien, als onder anderen, dat hier met uitsluiting van al de om en nabij dezelve liggende dorpen ambachten beoefend, en koophandel mogt gedreven worden. Als mede het regt van *Waag*, en

[illegible] om eene eigene en vrije vaart naar *Harlingen* te [illegible]. Voorts schonk hij aan de stad 200 morgen lands op het kort [illegible] ingedijkte *Oude Bild*, waarvan een gedeelte nog aan *Franeker* behoort. De stad *Franeker* won alzoo veel bij de *Saxische* regering, zoo door vermeerdering van inkomsten, als ook in aanzien; want dewijl de Hertog hier zijn hof hield, was deze plaats tevens de hoofdplaats van *Friesland*, alwaar zich vele Edelen en lieden van aanzien vestigden. Ook had men hier de hoogste Regtbank, hoewel reeds in 1474 ook hier het Hof van Crimineele Justitie, ten minste voor Westergo gehouden werd. In 1494 had Franeker ook het regt van Munt. — Alzoo het oppergezag der SAXERS hier in *Friesland*, slechts weinige jaren, en zulks nog met vele tegenstribbelingen kon staande gehouden worden, had *Franeker* gedurende de *Saxische* regering met vele partijen en verdeeldheden te kampen, en moest zelfs in 1515 eene belegering van de *Gelderschgezinde* partij verduren, aan wier hoofd, zich de bekende GROOTE PIER bevond. Onder KAREL V evenwel werden aan deze stad al hare voorregten bevestigd, die aan haar door den HERTOG van *Saxen* geschonken waren, en de rust en vrede, die *Friesland* onder Karels regering ondervond, werkten voordeelig voor den bloei en de welvaart van *Franeker*.

(*Het vervolg en slot in een volgend No.*)

De Directeur-Generaal van Oorlog, herinnert bij deze alle houders van pretensien ten laste van het Departement van Oorlog, over *het Jaar* 1837, dat de tijd, tot het indienen van hunne rekeningen, memorien of declaratien, achtervolgens de wet van 8 November 1815, Staatsblad no. 36, met den *laatsten Junij aanstaande finaal zal zijn verstreken*, na welken dag geene derzelven meer kunnen worden aangenomen, en noodigt hen mitsdien uit, om dit uiterst tijdstip van indiening niet af te wachten, maar hunne stukken onverwijld aan het Departement van Oorlog in te zenden.

Voor eensluidend afschrift,
's Gravenhage, *De Secretaris Generaal*,
den 5 Mei 1838. J. P. SCHEFFER.

De ondergeteekende verzoekt diegenen, welke een EXAMEN in de WISKUNDE moeten afleggen, alvorens tot de ACADEMISCHE LESSEN te kunnen worden toegelaten, zich daartoe zoo mogelijk bij hem te vervoegen, van den 1 tot den 15 Junij.

Groningen, den 17 Mei 1838. J. W. ERMERINS.

Nederlandsche Handel-Maatschappij.

Uithoofde van den invallenden Israëlitischen Feestdag, zal de aangekondigde VEILING van 906 Pakken JAVA TABAK, in plaats van op *Woensdag den* 30 *Mei* 1838, op VRIJDAG DEN EERSTEN JUNIJ 1838 plaats hebben.

, Den 12 Mei 1838 getrouwd te Bolsward:
JAN WILLEMS LEMAN en } *van Arum.*
SJOUKJE GERLOFS SWART }
Eenige kennisgeving.

, Getrouwd:
Irnsum, J. H. MOLENAAR, en
den 13 Mei 1838. C. K. HARINGSMA.

, Getrouwd:
Grouw, S. P. VAN DER VELDE, en
den 17 Mei 1838. R. T. HALBERTSMA.

, Getrouwd:
Leeuwarden, Mr. S. W. TROMP, en
den 18 Mei 1838. A. E. LE MAIRE.
Eenige kennisgeving.

, Ondertrouwd:
Harlingen, PIETER COOL, en
den 19 Mei 1838. CATHARINA FONTEIN.
Eenige kennisgeving.

, Ondertrouwd:
Wolvega, J. SICKENS BOELENS, en
den 19 Mei 1838. L. BOKMA.
Eenige kennisgeving.

, Heden verloste voorspoedig van eene DOCHTER, J. WIJTEMA, Echtgenoote van
Berlikum, den 13 Mei 1838. K. B. HOOGTERP.

, Heden avond beviel voorspoedig van eenen ZOON SJOUKJE WIJTEMA, Echtgenoote van
Leeuwarden, P. RISSELADA,
den 15 Mei 1838. *Apotheker.*
Deze zoo wel voor algemeene als bijzondere kennisgeving.

, Heden beviel van eenen welgeschapen ZOON, Vrouwe JACOMINA ROSETTA GEERTRUIDA TJALLINGII, geliefde Echtgenoote van
Joure, den 15 Mei 1838. MR. C. L. VAN BEIJMA THOE KINGMA.
Eenige kennisgeving.

, Heden nacht verloste mijne Echtgenoote JAKOBA DORETHA HUURMANS van eene DOCHTER. HK. LOUWHOFF,
Leeuwarden, den 17 Mei 1838. *Gestkooper.*
Deze dient tot kennisgeving aan al mijne geëerde Begunstigers en verdere Kennissen.

, Heden namiddag om vijf uur beviel zeer voorspoedig van eenen welgeschapen ZOON, GRIETJE D. DE VRIES, geliefde Echtgenoote van
Joure, den 17 Mei 1838. S. GEERTS.

, Mijne Echtgenoote M. G. DORHOUT, werd heden van eene welgeschapene DOCHTER verlost.
Warga, den 19 Mei 1838. P. VAN ASPEREN.

, Heden avond te 9 ure beviel voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, J. NAUTA, geliefde Echtgenoot van
Warga, den 19 Mei 1838. W. LEMKE.

, Mijne geliefde Echtgenoote IMKE RIENSTRA, verloste heden door Gods vaderlijke goedheid van eenen welgeschapen ZOON.
Sneek, den 20 Mei 1838. A. S. VAN NAPJUS.

, Mijne Echtgenoot JOUKJE REELING, beviel heden van eenen ZOON.
Bergum, den 20 Mei 1838. S. BROUWER.
Eenige kennisgeving.

, Na eene huwelijks verbindtenis van nagenoeg 49 jaren en 6 maanden, behaagde het den Albestuurder mijne dierbare Echtgenoot GEERTJE PIETERS BOTTEMA, op den 11 dezer, des namiddags te vier ure, van mijne zijde weg te nemen, hebbende den gezegenden ouderdom bereikt van 82 jaren en circa 4 maanden.

Eene slijmberoerte maakte een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven; wij bidden God om ondersteuning in dezen smartelijken weg, en hopen eerlang in betere gewesten wederom te worden vereenigd.

Oldeboorn, den 16 Mei 1838. J. DE JONG.

, Heden overleed ons jongste Dochtertje ANTJE, ruim twee jaren oud.
Oostermeer, B. D. FOPMA,
den 15 Mei 1838. M. FOPMA, geb. Z.

, Heden overleed zeer onverwacht, tot bittere smart zijner Betrekkingen, mijn geliefde jongste Zoon LOLKE MARTINUS CAMMENGA, in den jeugdigen leeftijd van twee en twintig jaren.
Leeuwarden, D. SINNEMA,
den 16 Mei 1838. Wed. M. J. CAMMENGA.

, Heden morgen 6 ure overleed, na eene ziekte van 5 dagen, in den ouderdom van 67 jaren en 5 maanden, mijn waarde Echtgenoot, de Heer ALDERT LUKAS JONKER, in leven lid van den Grietenijraad en Koopman alhier.

Na eenen gelukkigen echt van 21 jaren, staar ik met zijne twee Dochters en Behuwdzoons, op het stoffelijk overschot. De Godsdienst lenige onze smart.

Balk, R. K. GOEDKOOP,
den 16 Mei 1838. Wed. A. L. JONKER.

, Heden overleed te Holwerd, ons veelgeliefd Kind RINTJE BLEINSMA, ruim 7 maanden oud.
Ternaard, R. DE BOER.
den 17 Mei 1838. R. R. BLEINSMA.

ZWAAGWESTEINDE, den 17 Mei 1838. Heden morgen overleed, zeer onverwacht, mijn waarde Man ALBERT H. BOSMA, Leeraar bij de *Doopsgezinden* alhier, in den ouderdom van ruim 58 jaren. Hoe diep deze slag, mij, die in het kraambed van *Tweelingen*, en met een zestal Kinderen nagelaten wordt, treffen moet, kan elk ligt beseffen.

JELTJE W. ALLEGRA,
Wed. A. H. BOSMA.

Eenige kennisgeving.

[illegible]
[illegible] een en [illegible]tig jaren en vijf maanden, en eene Echtverbindtenis van drie en dertig jaren.

Leeuwarden, S. T. NEUWHOF,
den 18 Mei 1838. Wed. G. FERWERDA.

, In den afgeloopen nacht is in den ouderdom van bijna 84 jaren alhier overleden, de Heer JELLE SIEDSMA, Vrederegter van het kanton Sneek en sedert 64 jaren Leeraar bij de Doopsgezinde Gemeente ter dezer Stede.

De Executeuren Testamentair,
Sneek, R. A. B. REDDINGIUS.
den 19 Mei 1838. A. TEN CATE.

Eenige kennisgeving.
, Heden middag omstreeks een uur overleed alhier mijn hartelijk geliefde Echtgenoot C. VAN DER WIS, in leven Logementhouder alhier, in den ouderdom van 55 jaren en 2 dagen.

Sneek, A. v. DOMPSELAAR,
den 19 Mei 1838. Wed. C. VAN DER WIS.
PS. Verzoeke van rouwbeklag verschoond te blijven.

De BOTER te Leeuwarden, den 18 Mei 1838, *f* 23,00 à *f* 23,50.
De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag: Rogge *f* 176,25 het Last. — Tarwe *f* 8,30 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, den 19 Mei 1838.

NEDERLAND.			Gebl.
Werk. Schuld à 2½ pCt.	54¼	54⅜	54⅜
Dito dito...... 5 »	101⅜	101¼	101⅜
Uitgest. Schuld........			
Kansbilj. van dito.....	24¾	25¼	25
Amortis. Synd. 4½ pCt.	95	95¼	95¼
Dito dito..... 3½ »	79½	79¼	79⅜
Handel-Maats. 4½ »	187¾	188½	188⅜
Nieuwe dito.. 4½ »			
Dito dito 1837. 4½ »			
Entrepôt-Dok. 4½ »			
O. I. Leening. 4 »			
Dito......... 5 »	99¼	99¼	99 3/16
Aand. Kansb... 4 »			
Aand. Haarl. Spoorw.			
Dito Rotterdam dito			
FRANKRIJK.			
Insch. Grootb.. 3 pCt.			
ENGELAND.			
Insch. Grootboek. 3 pCt.			
SPANJE.			
L. bij Ardoin £ 85. 5 pCt.	21¾	22¼	21 15/16
Dito bij dito, onb. stukk..			
Passive...............	5	5¼	5¼
Deferred..............			
Fransche Uitgestelde..			
Engelsche dito........			
PORTUGAL.			
Oblig. te Londen 3 pCt.	24¾	25¼	25⅛
NAPELS.			
Cert. bij *L. & B.* 5 pCt.			
Dito bij *Falc. & C.* 5 »			

			Geb'.
Leen. te L. bij *R.* 5 pCt.			
Aand. Tavogliere 3½ »			
Aand. te Parijs. 3½ »			
RUSLAND.			
O.*H.* 1798 en 1816, 5 pCt.	104¾	105	104⅞
Dito dito 1828 en 29, 5 »			
Cert. d. 1831 en 33, 5 »	97¾	98	97⅞
Obl. te Londen.. 5 »			
Dito te Hamburg 5 »			
Inschrijv. in Assig. 6 »	68¾	69	68⅞
Certifi. van dito.. 6 »	69¼	69½	69 7/16
POLEN.			
Aand. met Lot. fl. 300 *f*			
» » » » 500 -	142¾	142⅝	142¾
PRUISSEN.			
Aand. met Lot. R. 50 *f*			
Neg. Londen 1830 4 pCt.			
OOSTENRIJK.			
Aand. met Lot. *f* 100 *f*			
Dito dito *f* 250.... -			
Metalliek....... 5 pCt.			
Dito........... 3 »			
Dito........... 2½ »			
Dito te Londen.. 5 »			
W. B. bij *Coll & C.* 5 »			
Dito........... 4 »			
N. Ween. Aand. fl. 500 *f*			
DENEMARKEN.			
Oblig. te Londen 3 pCt.			
BRAZIL. dito dito 5 »	79½	80	79¾
LOUISIANA *H. & C.* 5 »			
DARMST. Aand. bij L.			

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD LEEUWARDEN, gedenken op *Zaturdag den* 26 *Mei* 1838, des voormiddags *te elf ure*, in het openbaar, aan den minstaannemenden te besteden: Het MAKEN van eenen ZOLDER *in het Stads Werkhuis alhier*, met bijlevering der Materialen, in één Bestek.

Die hieraan gading maakt, kome op tijd voorschreven, ten Raadhuize dezer Stad, alwaar het Bestek en de Voorwaarden dezer Aanbesteding, voor de belanghebbenden, ter lezing liggen.

Leeuwarden, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 19 Mei 1838. THIJS FEENSTRA.
Ter ordonnantie van dezelven,
M. S. DE WAL.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD DOCKUM, maken door deze bekend, dat de aanstaande KERMIS aldaar zal beginnen op Vrijdag den 15 Junij e. k., zullende de gewone PAARDENMARKT op Maandag den 18 dito worden gehouden.

Voorts zal op Dingsdag den 19 dito, des namiddags ten half twee ure worden Verharddraafd (en aan het snelstdravend Paard vrij worden vereerd): *Een extra fraaije en moderne ZILVEREN TAFEL-TABAKSPOT en dito KOMFOOR*, door Paarden welke ten genoegen der Keurmeesters moeten zijn, en geen Prijs van Koningswege gegeven hebben gewonnen; de Monstering der Paarden zal precies te *elf* ure plaats hebben.

Dockum, *Burgemeester en Wethouders voornoemd*,
den 19 Mei 1838. W. R. v. D. WEIDE.
Ter ordonnantie van dezelve,
A. VAN SLOOTEN.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BAARDERADEEL, roepen bij deze de stemgeregtigde Floreenpligtigen van de onderscheidene dorpen dier Grietenij op, tegen Zaturdag den 2 Junij 1838, des voormiddags te elf ure, in de Dorpskerk te Weidum, ten einde wegens de Grietenij Baarderadeel, twee GECOMMITTEERDEN te benoemen, welke met de mede-contribuabelen tot het onderhoud van de Vaart van Bolsward naar Makkum zullen overgaan, tot het bevorderen van de uitdieping van een gedeelte dier Vaart, zoo veel zulks noodig bevonden zal worden.

Grietman en Assessoren voornoemd,
W. B. BUMA.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Grietenij,
J. H. J. VAN WAGENINGEN.

HET GRIETENIJBESTUUR VAN OOSTDONGERADEEL, zal, op Zaturdag den 26 Mei 1838, des namiddags te één ure, ten huize van *Andries Jobs de Jong*, Kastelein te Metslawier, aanbesteden:

1. Het SLATTEN van een GEDEELTE der ANJUMER OPVAART, ter lengte van ongeveer 2500 Ned. el.
2. Het SLATTEN van de Dorps OPVAARTEN van Morra en Lioessens, te zamen ter lengte van plus minus 4000 Ned. el.

Metslawier, *Het Grietenijbestuur voornoemd*,
den 12 Mei 1838. D. B. VAN HAERSMA DE WITH.
Ter ordonnantie van hetzelve,
F. WITTEVEEN.

BOELGOED.

De Notaris T. ALMA, te Menaldum, zal, op Maandag den 28 Mei 1838, te 9 ure voormiddag, ten huize van *Gerben Tekes Miedema*, te Menaldum, bij boelgoed en tegen contante betaling, verkoopen:

1 Chais, 1 beste Hooiwagen, 1 kleine Dito, 1 Ploeg, 1 Aardkar, 1 Wagenbak, 2 Eggen, 1 Snijbank, 1 Tijmme, Koppelstok, beste Wijne, holle Kruiwagen, Vleeschton, eenig Paardetuig, Ploegpers, Eideketting, enkelde en dubbelde Zijlen; voorts Harken, Vorken, Grijpen, Aardappelstokken, Zeven en Planken, en verder Boeregereedschappen.

MR. F. WITTEVEEN, Notaris te Metslawier, zal, op Dingsdag den 29 Mei 1838, des namiddags te 3 ure, in de na te noemene Herberg, ten overstaan van het Vredegeregt, provisioneel bij strijk- en verhooggelden, presenteren te verkoopen:

1. Eene HUIZINGE en neringrijke HERBERG, staande en gelegen te Ezumazijl onder Anjum, gequoteerd met no. 194, zijnde tevens ingerigt tot eene Bakkerij, welke aldaar vroeger met succes is gedreven, voorzien van ruim Voorhuis, Beneden- en Bovenkamer, Kelder, Bakhuis zijnde tevens eene Keuken, ruime Zolders, Stalling voor acht Paarden en zes Koeijen, Tuin, Regenwatersbakken, twee Putten en verdere commoditeiten, door de mede eigenaarsche de Wed. *F. Blom* bewoond.
2. Eene HUIZINGE en HOF c. a., mede aldaar gequoteerd met no. 203.

Te aanvaarden het 1ste perceel dadelijk na de finale toewijzing en het 2de den 12 Mei 1839.

[illegible] provisioneel, en 5 Junij 1838 finaal, telkens des namiddags ten 2 ure, ten Grietenijhuize van Wymbritseradeel, bij *U. Eekma*, te Sneek, door genot van strijk- en verhooggelden, ter verkoop presenteren:

Eene uitmuntende en zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHURE, HOVINGE, BOOMEN, EEN en EEN DERDE WATERMOLEN en wijdere aanbehooren, staande en gelegen onder den dorpe Abbega, bij de Wedewe *Wybe Lazes van der Zee en Zoon* in gebruik, groot aan Landen circa 24 bunder, beste Greide. En zulks in perceelen bij Verkoopbilletten en Boekjes te omschrijven, die benevens de Voorwaarden der overdragt bij genoemden Notaris te verkrijgen en te vernemen zijn.

De aanvaarding van dit pand zal kunnen geschieden St. Petri en 12 Mei 1839.

De Notaris J. C. MANN, residerende te Workum, zal, op regterlijke autorisatie, en ten overstaan van het Vredegeregt van het kanton Hindeloopen, publiek, bij verhooggeld, aan de meestbiedenden presenteren te verkoopen:

1. Eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, staande en gelegen onder Molkwerum, en aldaar gekwoteerd met nummer 68, groot over het geheel 32 bunder 2 v. roede, thans in gebruik bij *IJme Brukes Alkema*, en op den 12 Mei 1843 vrij door den kooper te aanvaarden; waarop geboden is *f* 6300.
2. Eene HUIZINGE en BAKKERIJ en ledige ERVEN, staande en gelegen te Stavoren, en aldaar geteekend sectie A, nummers 184, 185, 190, 191 en 192; op den 12 Mei 1839 vrij door den kooper te aanvaarden; waarop geboden is *f* 475.

Wie hieraan gading maken, komen op Zaturdag den 26 Mei 1838, ten huize van *Hillebrand Reinderts Jilderts*, Kastelein in de Stads Herberg te Stavoren, bij de finale toewijzing, des namiddags te drie ure, en koopen op Conditien, die alsdan zullen worden voorgelezen, en inmiddels ten Kantore van bovengemelden Notaris te vernemen zijn.

Verkoop van Vastigheden.

De Notaris T. ALMA, te Menaldum, gedenkt, ten overstaan van het Vredegeregt kanton Dronrijp, op Zaturdag den 26 Mei 1838 provisioneel, des namiddags te drie ure, ten huize van den Kastelein *Feenstra*, te Dronrijp, publiek te verkoopen:

1. Eene STELPPLAATS, gekw. no. 9, groot 26 bunder 26 v. roede BOUW- en GREIDLAND, gelegen onder het behoor van Dronrijp; Naastlegers zijn ten Oosten het Gasthuis *Vreedenhof*, ten Westen de Dijk, ten Zuiden de Heer *van Eijsinga*, ten Noorden de Heer *Quaestius*, en zulks in perceelen.
2. 3 Bunder 67 v. roede GREIDLAND, gelegen onder Dronrijp.
3. 2 Bunder 20 v. roede GREIDLAND, gelegen onder Dronrijp.
4. 1 Bunder 10 v. roede BOUWLAND, gelegen onder Dronrijp.
5. Eene HUIZINGE, gekwoteerd no. 143, te Dronrijp.
   Alles nagelaten door *Willem Willems de Jong* en *Saakje Sjoukes Poelstra*, in leven echtelieden te Dronrijp.
6. 1 Bunder 73 v. roede 10 v. el BOUWLAND, gelegen te Dronrijp, in eigendom bezeten door de Erven van gemelde echtelieden en door *Sjoerd Haaijes Westerveld* c. s.

Door sterfgeval zal op tijd en plaats nader te bepalen, na bekomene geregtelijke autorisatie, worden te koop aangeboden: Eenen zeer beklanten grootendeels geheel nieuw vertimmerden WIND-OLIEMOLEN, *de Phoenix* genaamd, staande bij Dockum aan de Trekvaart naar Leeuwarden.

Verkooping van Afbraak.

De Deurwaarder J. O. TERGUIN, te Leeuwarden, zal, op Vrijdag den 1 Junij 1838, des morgens te 9 ure, op den Aarsentuin bij Leeuwarden, tegen dadelijke betaling, verkoopen: Eene aanzienlijke partij AFBRAAK, bestaande in Balken, Juffers, Planken, enz., benevens 4000 Dakpannen.

Uit de hand te koop:

Een WAGEN voor vier of vijf personen, met nieuwe voor-, zijluiken en glazen, weinig gebruikt en onlangs met nieuw blaauw laken en passement bekleed, benevens een moderne bok. Te bezigtigen en te bevragen bij den Logementhouder KINGMA, in 's Lands Welvaren te Leeuwarden.

Uit de hand te koop:

Een hecht en sterk POTSCHIP met TOEBEHOOREN. Te bevragen bij den Heer A. T. STAM, te Sneek.

UIT DE HAND TE KOOP: Een stel mooije JAGTZEILEN, getaand, groot plus minus 46 Ned. el, met MAST, GIEK en GAFFEL; alles wel in order. Te bevragen bij IDS C. SIJTSMA, op het Vliet bij Leeuwarden.

Uit de hand te koop:

Eene extra sterke, zoo goed als nieuw gemaakte WAFELKRAAM met al deszelfs toebehooren, 6 el lang, 4 el 144 streep breed en 3 el 848 streep hoog.

De hierop reflecterende gelieve zich in persoon of met franco brieven te vervoegen bij J. Hs. KROES, te Oldemarkt.

TE KOOP:

Een groote CICHOREI- of GRUTTERS-MOLEN. Te bevragen bij S. VAN DER WAL, te Sneek.

Bij den Ondergeteekende zijn eenige GRAANZOLDERS onder *beschoten dak* TE HUUR; alsmede BENEDENRUIMTE om Koopmans Goederen te plaatsen, in de Huizinge letter A, no 288, vroeger door den Heer *Abe IJpes* gebruikt geweest.

Leeuwarden, den 22 Mei 1838. JOHs. JONK.

MEN VERLANGT TEGEN NOVEMBER AANSTAANDE TE HUUR, liefst voor den tijd van vier of vijf jaren: Een INTREK, van twee à drie Kamers met Keuken, op een van de beste standen dezer stad. Adres onder letter N, bij den Deurwaarder L. HARMENZON, op den Ewal.

HASSELSCHE KANALEN.

De Ondergeteekenden roepen op de Houders der Aandeelen op de Hasselsche Kanalen, waarvan de nummers in de Associatie van December 1834 zijn aangegeven, te compareren in het Logement *de Phoenix*, te Leeuwarden, op Woensdag den 23 Mei 1838, 's morgens 10 ure, ten einde alsdan verslag aan te hooren van de door hen gevoerde Procedures en den tegenwoordigen stand der zaak, alsmede alsdan te voldoen het aandeel in de gevallene kosten, per aandeel bedragende de somma van *vier Nederlandsche Gulden*.

Leeuwarden, den 16 Mei 1838. B. ALBARDA. I. EEKMA.

De Ondergeteekende, Deurwaarder te Dockum, door de Regtbank benoemd tot Curator in de vacante Nalatenschap van SJOERD ROELOFS KLOOSTRA, in leven Arbeider te Wouterswoude, roept bij deze de Crediteuren op, om hunne pretentien op gemelden Boedel vóór den 1 Junij 1838 aan hem op te geven.

J. v. D. WERFF.

De Ondergeteekende maakt door deze aan zijne Stad- en Landgenooten bekend, dat hij zijnen BOEKWINKEL te *Francker* thans geopend heeft, en ruim voorzien is van velerlei BOEKWERKEN, KANTOOR-, SCHOOL- en SCHRIJFBEHOEFTEN en alles wat tot eenen compleeten Boekwinkel behoort. Hij vindt zich in staat gesteld Boeken in alle talen en wetenschappen te leveren; bezorgt alle binnen- en buitenlandsche Dagbladen en Tijdschriften, en bindt alle soorten van fraaije en moderne Banden. Ook is zijne LEESBIBLIOTHEEK ruim voorzien van de meest gezochte en nieuwst uitgekomen Werken van vernuft en smaak, waarvan de Catalogus op franco aanvrage bij hem te bekomen is.

Hij beveelt deze zijne onderneming het Publiek minzaam aan; belovende eene spoedige en civiele bediening.

W. J. BRUINING, Kz.

De Ondergeteekende berigt door deze dat hij zijne KRUIDENIERS-AFFAIRE alhier heeft overgedragen aan JAN MARTENS SCHAAFSMA, en denzelven in zijne plaats en in die betrekking zijne Land- en Stadgenooten aanbeveelt.

Tevens verzoekt hij zijne Crediteuren om opgave hunner pretentien, en zijne Debiteuren om het verschuldigde aan hem ten spoedigsten te voldoen.

Mede recommandeert hij Ondergeteekende door deze zijne tegenwoordige firma van LIEUWMA EN VISSER, IJzersmeden aan de Zuiderhaven te Harlingen, wijk E, no. 78, die op bestelling ook vervaardigen en leveren ANKERS in het groot en klein.

Harlingen, den 16 Mei 1838. M. H. LIEUWMA.

PRIVAAT ONDERWIJS.

De Ondergeteekende, Kweekeling van het Koninklijk Instituut voor Schoolonderwijzers te Haarlem, en laatstelijk hulponderwijzer te Oudega in Smallingerland, hooder van den Tweeden Rang, van den Wel Edelen Achtbaren Raad dezer Stad, bijzondere admissie tot het geven van private Lessen in alle vakken van het lager Onderwijs verkregen hebbende, beveelt zich aan Ouders en Voogden om hunne Kinderen of Pupillen ONDERWIJS te geven, gelijkvormig aan dat, hetwelk op 's Rijks Kweek Leerschool te Haarlem aan de Kinderen van den voornaamsten stand met bijzonder goed succes gegeven wordt.

Leeuwarden, den 17 Mei 1838. F. IJNTES KINGMA.
Adres bij zijnen Vader in 's Lands Welvaren alhier.

Wij Ondergeteekenden, Directeuren der Onderlinge Brandwaarborg-Maatschappij gevestigd te Amsterdam, berigten dat bij opvolging van nu wijlen den Wel Ed. Heer *S. B. Stienstra*, als Mede Correspondenten van bovengenoemde Maatschappij voor *Leeuwarden* enz. door hen zijn aangesteld de Heeren A. BLOEMBERGEN EN ZONEN, bij welken de belanghebbenden verzocht worden voor zoo veel noodig zich te vervoegen.

Amsterdam, den 15 Mei 1838. DE JONG & COMP., *Directeuren.*

Ten gevolge van bovenstaande advertentie, berigten de ondergeteekenden, dat ten hunnen Kantore dagelijks wordt gevaceerd tot aanneming van nieuwe deelnemingen, ter verwaarborging van Gebouwen, Koopmans Goederen en Meubelen, en ter bezorging van alles wat de genoemde Maatschappij betreft.

Leeuwarden, den 17 Mei 1838. A. BLOEMBERGEN EN ZONEN.

P. W. HAGENBEIMER, *Buil-* en *Zeefmaker*, wonende in het tweede huis van de Burmaniastraat, bij de Vrouwenpoort te Leeuwarden, maakt door deze aan zijne Stad- en Landgenooten bekend, dat door hem vervaardigd worden, geweven, gevlochten en gewoelde IJZER- en KOPERDRADEN ZEVEN, ten dienste van Bakkers, Grutters, Pelmolenaars en Cementfabrikeurs. Recommandeert zich ten vriendelijksten in ieders gunst, en belooft eene prompte en civiele behandeling, alsmede het leveren van *best* werk.

POTTEBAKKERIJ.

De ondergeteekende, maakt door deze aan Potschippers en Grossiers bekend, dat hij onlangs kooper is geworden van de Pottebakkerij van den Heer C. C. VISSCHER alhier, en recommandeert zich in de gunst van het leveren van POTTEN, en belooft eene goede behandeling. Mede is bij hem te bekomen allerhande soorten van Engelsch, Fransch en Duitsch Aardewerk, Porseleinen, Glas en Kristalwerk enz.

Bolsward, den 15 Mei 1838. J. B. VAN DEN OEVER.

KONINKLIJKE FABRIJK van Smirnasche en andere TAPIJTEN.

Firma P. VAN CALCAR & C°, te Deventer.

De Ondergeteekenden hebben de eer, bij deze aan hunne geëerde begunstigers te berigten, dat zij bij hunne Fabrijk van GENRE TAVONERIE, SMIRNASCHE, SCHOTSCHE, VENETIAANSCHE, JASPIE en andere mindere TAPIJTEN, ook die der DOORNIKSCHE en andere MOQUET TAPIJTEN hebben gevoegd en alzoo thans in staat zijn, aan de aanvragen, op alle mogelijke Vloertapijtsoorten te kunnen voldoen, hetzij met Medaillons, Familie-Wapens, Tropheën, Allegoriën enz. enz.

Deventer, den 16 Mei 1838. P. VAN CALCAR & C°.

M. SCHIEDER, van Tijrol, Mr. Operateur,

Beveelt aan het geëerd Publiek zijne zelf vervaardigde LIJKDOORNPLEISTERS; door welke men in den tijd van 3 dagen zonder pijn van de Lijkdoorn is bevrijd. Prijs per doosje met berigt *f* 1.

Depôt bij M. NIJSLOOT, Winkelier op de Wæze te Leeuwarden.

Verandering van Woonplaats.

De Ondergeteekende maakt zijne begunstigers bekend, dat hij is komen wonen van de Put naar de Kleine Hoogstraat, letter I, no. 78, en zich verders vriendelijk recommandeert in het maken van alle soort van Cantieljewerk, alsmede in het maken van Busjes voor Koralen en het zetten van alle soorten van Steenen. Verzekert eene nette bewerking en civiele behandeling.

Leeuwarden, den 14 Mei 1838. F. A. RIJKHOLT.

De geëerde begunstigers van de Brouwerij *de Kroon*, op het Vliet, worden verzocht om de LEDIGE BIERVATEN ten spoedigsten terug te zenden.

Harddraverij te Wolvega.

Met consent van het Edel Achtbaar Bestuur van Weststellingwerf, gedenkt de Logementhoudersche W. SEKEMA, op Pinxter Dingsdag den 5 Junij e. k., op den Straatweg te laten Verharddraven: *Eene fraaije ZILVEREN ZWEEP.* — Alle Paarden zullen worden toegelaten, mits ten genoegen der Keurmeesters, en geen Prijs of Premie gewonnen hebbende. — De keuring der Paarden zal 's middags te twaalf ure plaats hebben, en de Draverij te 2 ure aanvang nemen.

)o( )o( )o(Twee à drie WAGENMAKERSKNECHTEN, hun werk geheel of ten deele verstaande, kunnen dadelijk vast werk bekomen bij S. J. RADERSMA, buiten de Vrouwenpoort te Leeuwarden.

)o( )o( )o(Een KUIPERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk werk bekomen bij S. C. WIELSMA, Mr. Kuiper te Schraard.

)o( )o( )o(Een of twee KOPERSLAGERSKNECHTS, hun werk wel of ten deele verstaande, kunnen terstond werk bekomen, bij C. OSWALD, Koperslager en Loodgieter te Harlingen.

)o( )o( )o(Een ZEEMTOUWERS- en BOOMWERKERSKNECHT, terstond werk begeerende, vervoege zich liefst in persoon bij v. D. WERFF en REKKER, te Dokkum. *Brieven franco.*

)o( )o( )o(Een VERWERSKNECHT, zijn werk verstaande, kan dadelijk geplaatst worden bij P. KINGMA, Verwer te Metslawier.

)o( )o( )o(Een of twee VERWERSKNECHTEN kunnen dadelijk werk bekomen bij D. ZIJLSTRA, te Sexbierum.

)o( )o( )o(Een of twee ZADELMAKERSKNECHTEN, hun werk geheel of gedeeltelijk verstaande, tegen *zeer hoog loon* dadelijk werk verlangende, vervoegen zich in persoon of door brieven bij J. D. SCHOTSMAN, Mr. Zadelmaker te Kollum.

)o( )o( )o(Een BAKKERSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan dadelijk werk bekomen bij W. G. DORHOUT, Mr. Bakker te Warga.

)o( )o( )o(Een BAKKERSKNECHT, 1 à 2 jaren bij het Bakken geweest zijnde, kan dadelijk geplaatst worden bij M. BINK, op de Koemarkt te Sneek. *Brieven franco.*

Bij J. NOORDUIJN, Boekhandelaar te Gorinchem, is van de pers gekomen en verkrijgbaar gesteld:

H. C. Dresselhuijs, laatste belangrijke Verhalen uit de Lijfstraffelijke Regtspleging. Met Vignet . . . . *f* 2,60.

Grootheid en Val der Heeren *van Arkel*. Een oorspronkelijk geschiedkundig romantisch Tafereel uit het begin der vijftiende eeuw . . . . . . *f* 1,80.

Aanwijzing van gepaste Psalmverzen uit de berijmde Psalmen, bij de behandeling van de geschiedenis en leer des Bijbels . . . . *f* 0,90.

Alphabetisch Register der berijmde Psalmverzen . . . . *f* 0,75.

En heeft hij, tot voldoening aan de menigvuldige aanvragen, weder algemeen verzonden:

Nieuw volledig Handboek der Kookkunst, leerende het bereiden van alle soorten van Spijzen; het vervaardigen van Compôten, Geleijen en Saladen; het inmaken en confijten van Vruchten, enz.; alsmede het te zamenstellen van een groot aantal Taarten en Gebakken, Glazuren, IJsen, Crêmes, warme, koude en geestige Dranken, Ratafius, Vruchten-Wijnen en Azijnen . . . . *f* 2,80.

De volmaakte Geldersche Keukenmeid, onderrigtende hoe men verschillende Spijzen op eene smakelijke en min kostbare wijze kan koken, stoven, bakken en braden; alsmede het inmaken en droogen van allerlei Groenten, het zouten en rooken van Vleesch; het maken van Worsten en de bereiding van uitgezochte Confituren, Tinkturen, enz. *Achtste, op nieuw* door eenen voornamen Kok geheel omgewerkte en verbeterde druk, vermeerderd met een aantal uitmuntende Recepten en eenige Huismiddelen . . . . *f* 1,20.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.